

Og så et par faktuelle bemærkninger om debattens forløb:

Jeg vil oplyse, at det, der blev resultatet af Folketingets egen behandling af lovforslaget om Dansk Udenrigspolitisk Institut, var, at det ikke er Udvalget vedrørende Dansk Sikkerhedspolitik, men et af Folketinget særligt nedsat udvalg, der kan anmode DUPI om at foretage vurderinger og analyser.

Jeg vil også sige til hr. Per Stig Møller, at regeringen *har* reageret over for Kina. Jeg har straks ved de kinesiske genoptagelser af sprængningerne i maj måned reageret på regeringens vegne.

Jeg vil gerne bekræfte over for hr. Keld Albrechtsen, at jeg forud for denne debat har modtaget det forslag om motiveret dagsorden, som hr. Gert Petersen og Keld Albrechtsen har fremsat i dag.

Regeringen har, som det er bekendt, anmodet Dansk Udenrigspolitisk Institut om at gennemføre en undersøgelse af dansk atompolitik og Thulebasens placering i den i perioden 1945-1968. Dette er usædvanligt. Normalt er det ikke regeringens opgave at bestille forskning eller historiske redegørelser. Det bør absolut høre til sjældenhederne. Det er historikernes opgave; det er frie forskeres opgave at skrive historie. Det har historieskrivningen bedst af. Al erfaring viser os, at historieskrivning skrevet af regeringer eller inspireret af regeringer alt for nemt kommer på afveje.

Men når vi gør det, så er det, fordi der i denne periode jo eksisterer et ganske specielt forhold, nemlig det forhold, at den officielle og erklærede atompolitik nu viser sig ikke at have været i overensstemmelse med den reelle, og at det jo endvidere er sådan, at det er blevet klargjort, at USA havde gode grunde til at antage, at den danske regering accepterede USA's fortolkning af forsvarsaftalen af 1951.

Det er for at belyse denne specielle side af dansk udenrigspolitik i perioden 1945-1968, at regeringen har fundet, at den måtte tage det usædvanlige skridt at bede om at få en historisk redegørelse, og den ser vi frem til.

Om tiden efter 1968 vil jeg gentage, at regeringen ikke har nogen som helst grund til at tro, at dansk atompolitik ikke er blevet respekteret siden 1968, og at jeg ikke har nogen som helst lyst til at deltage i nogen mistænkeliggørelse af den atompolitik, der er ført siden 1968, og som har været uændret, eller af nogen af de personer, som i denne periode har stået for den danske atompolitik.

Og lad mig så understrege, at i og med at en regering tager det usædvanlige skridt at bede om en historisk analyse, er det jo ikke ensbetydende med, at man sætter bom for den frie forskning eller for debatten. Debatten skal nok fortsætte, også når redegørelsen fra DUPI ser dagens lys. Jeg vil tro, at den redegørelse vil give anledning til betydelig debat, og det er da velkomment. Det er ikke noget, regeringen ser nogen som helst ulemper forbundet med.

Men som sagt er det, der giver perioden 1945-1968 en helt særlig placering, at der netop i denne periode var modstrid mellem den erklærede atompolitik og det, der faktisk skete, og her har regeringen set det som sin opgave at tilvejebringe et særligt grundlag for den videre offentlige debat. Derudover må den frie forskning skrive resten af historien.

#### **Gert Petersen (SF):**

Jeg synes, der under debatten er kommet mange interessante synspunkter frem; men jeg vil nok sige, at den fik et andet forløb, end jeg havde ventet mig – i betragtning af alle de avisudklip med udtalelser af hr. Ove Fich, hr. Per Stig Møller, hr. Estrup og andre, jeg tog med herind, om, hvor vigtigt det nu var også at få klarhed over, hvad der var sket *efter* 1968, og hvad der var sket i de danske havne og farvande.

Denne voldsomme interesse er åbenbart svundet siden midten af september, da den kom så stærkt til udtryk. Der må være sket et eller andet smitsomt, som har gjort, at der nu skal lægges låg på denne debat.

Det er jo det, udenrigsministeren forsøger at gøre trods alle sine kønne bemærkninger om den frie forskning og debat osv. Fri forskning er jo ikke meget værd, hvis den ikke kan få adgang til de relevante dokumenter, og her er jo en del relevante dokumenter, som man ikke umiddelbart har adgang til, om ikke andet så som følge af de gældende forældelsesregler.

Jeg tror såmænd også, debatten vil gå videre. Jeg tror ikke, at den omstændighed, at dagsordensforslaget fra SF og Enhedslisten bliver stemt ned i morgen, på nogen måde sætter punktum for debatten. Jeg tror snarere, at den omstændighed vil udløse en stor forundring i offentligheden.

Det er jo ganske forbavsende, at man kan høre en udenrigsminister sige, at han ikke har nogen grund til at tro, at der efter 1968 skulle være sket nogen tilsidesættelse af den danske atompolitik, og at han ikke har nogen lyst til at begynde at tale om det eller forske i det osv.